

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

DAVACI : TMMOB Z RAAT MÜHEND SLER ODASI
VEK L : AV. ZÜHAL S RKEC O LU DÖNMEZ
UETS [16001-00858-92394]

DAVALI : TARIM VE ORMAN BAKANLI I - ANKARA
(Mülga Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı)
VEK L HUK. MÜ . HAL T YILMAZ,
HUK. MÜ . SAK NE ÇO ALAN (Aynı yerde)

MÜDAH L : 1- HÜSEY N ORHAN (Davacı)
VEK LLER : AV. MÜBECCEL ORHAN
Ortacami Mah. Ortacami Sk. Tarhan Hanı No:9/107 Tekirda
Merkez/TEK RDA
AV. AKIN GÜLBAHAR
UETS [16962-69082-52822]

MÜDAH L : 2- TEK RDA VAL L (Davalı)
VEK L : AV. AL GÜMÜ , AV. BRAH M PEHL VAN
UETS:16805-08787-69519

DAVANIN ÖZET : Davacı 1 Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 'nın 17/12/2013 gün ve 4439 sayılı yazısıyla Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulunun uygun bulmaya ili kin 12/11/2013 gün ve 44 sayılı kararı uyarınca Tekirda li, Süleymanpa a lçesine ba lanan, 6360 sayılı Kanunla mülga Karahisarlı, Nusratlı ve Ya cı Köyleri sınırları içinde kalan 426 hektarlık alanın Tekirda Merkez Organize Sanayi Bölgesi kurulması amacıyla tarım dı ı kullanımına izin verildi ini ö renen davacı tarafından, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 'nın 426 hektarlık söz konusu alanın tarım dı ı amaçla kullanımına izin verilmesine ili kin **14/11/2013 gün ve 3987 sayılı kararın**; uyu mazlık konusu ta ınmazın mutlak ve özel ürün tarım arazisi vasfında olup yürürlükteki 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planlarına koyulan hükümlerle 1. sınıf tarım topra ı olarak korunmasının öngöröldü ü, aynı planlarda yeni sanayi alanları açılmayaca ı belirtilmesine ve mevcut 9000 hektarlık planlı sanayi alanlarının 4500 hektarlık kısmı bo ken yeni sanayi alanı olu turulmasının gerekçesinin izah edilemeyece i, bu kararın topra ın korunmasına dair Anayasa hükümlerine aykırı oldu u, buna ra men idarenin 5403 sayılı Kanun'la getirilen mutlak tarım arazilerinin korunması yolundaki görevlerini yerine getirmedi i, öte yandan; 5403 sayılı Kanun'un 13. maddesi hilafına Organize Sanayi Bölgeleri yönünden yatırımcı kurum sayılan Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 'nın aldı ı bir kamu yararı kararı bulunmadı ı halde davalı idarece söz konusu alanın tarım dı ı kullanımına izin verildi i gibi bu izin verilirken alternatif alan ara tırmalarının da yapılmadı ı, tarım topraklarının hızla tükenmesine yol açacak kararın uygulanması halinde gerek acele kamula tırma yöntemiyle arazilerine el koyulaca ını bilen endi e içindeki çiftçiler yönünden mikro düzeyde gerekse verimli tarım arazilerinin kaybı

T.C.
TEK RDA

1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

suretiyle makro düzeyde telafisi güç ve imkansız zararlara yol açılacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

MÜDAHAL HÜSEYİN ORHAN'IN İDDIALARININ ÖZETİ : Tarım arazisinin bulunduğu bölgenin 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planlarında (ÇDP) mutlak ve özel ürün tarım arazisi olarak belirlendiğini, ÇDP'lerinde yeni sanayi alanlarının açılmayacağı belirtilmesine ve plan kapsamında belirlenen 9000 ha'lık planlı sanayi alanının yaklaşık 4500 ha'lık kısmı bu konuyla ilgili mevzuat ve ÇDP'lerindeki hükümler gereği korunması zorunlu tarım arazilerinin yok edilerek yerine yeni sanayi alanlarının oluşturulmasının hukuk ve kamu yararıyla bağdaştırılmayacağını, TORSAB yeri olarak belirlenen bölge içinde meyve yetiştiriciliği, balıkçılık ve soğuk hava depoculuğu yapmak için 350 dönüm arazi satın alıp birleştirildiğini, yönetim, üretim ve depo binalarının yapılarak yatırım yapmasına ve faaliyete geçmesine 1 yıldan az süre kalmasına rağmen, dava konusu işlemlerle yatırımları anlamsız hale getirildiği gibi bu karara dayanılarak acele kamulaştırma işlemlerine de bağlandı belirtilerek dava konusu işlemin iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usul yönünden; davanın süresizliği nedeniyle reddi gerektiği, esas yönünden ise; Tekirdağ Merkez Karahisarlı, Nusratlı ve Yağcı Köyleri arasında kalan bölgede kurulması planlanan Tekirdağ Merkez Organize Sanayi Bölgesinin (TORSAB) yer seçimine ilişkin komisyon raporu düzenlendiği, bu raporda ihtiyaç duyulduğu belirtilen 426 ha'lık alanın yer seçimi için gerekli çalışmaların yapılmasının uygun görülmesinin ardından Tekirdağ Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nce 05/11/2013 gün ve 1926 sayılı Kamu Yararı kararının alındığı, Tekirdağ İl Toprak Koruma Kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucu özetle arazinin Barbaros Beldesinde bulunan uluslararası limana yakın konumda olmasından dolayı alternatifinin olmadığı, arazinin tarımsal bütünlüğünün bulunmadığı ve toprak koruma projesi hazırlanarak kurula sunulması gerekçelerine yer verildikten sonra TORSAB'da yer alacak tesislerin çevreye ve yeraltı sularına zarar vermesinin önlenmesine yönelik faaliyet tür ve nitelikleri ile tedbirler konusunda değerlendirilmeler yapıldığı 12/11/2013 gün ve 44 sayılı tarım dairesi amaçla kullanımına olumlu görüş verilip bakanlığa sunulduğu, bakanlığa bağlı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nce gerek Tekirdağ İl Toprak Koruma Kurulu kararı gerekse etüd raporu dikkate alınıp aynen "arazinin tarımsal bütünlüğünün ve alternatifinin bulunmaması" nedenleri ve toprak koruma projesi hazırlatılarak çevredeki tarım arazileri ile faaliyetlerinin zarar görmemesi için gerekli tedbirlerin alınması şartlarıyla arazinin TORSAB yapılmak üzere kullanılmasının uygun bulunduğu, 5403 sayılı Kanun'un 13/d maddesine uygun davranıldığı, davacının iddialarının gerçeklerden uzak olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHAL TEKRAR VALİLİĞİNİN İDDIALARININ ÖZETİ : Dava konusu işlemin tesisinden sonra TORSAB adına acele kamulaştırma işlemlerine bağlandı, ancak her işlemin usul ve mevzuata uygun şekilde ve gerekli prosedürler tamamlanarak gerçekleştirildiği belirtilerek haksız açılan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren Tekirda 1. dare Mahkemesi'nce, Mahkememizin 24/12/2014 tarih ve 2014/591 Esas, 2014/1347 sayılı kararının Danı tay 10. Dairesinin 05.07.2017 tarih ve 2015/1208 esas, 2017/3510 sayılı kararıyla onanmasının ardından karar düzeltme a amasında aynı Dairenin 02/07/2019 gün ve 2017/3404 Esas, 2019/5216 sayılı kararı ile bozulması üzerine, bozma kararına uyulmayıp, kararımızda ısrar edilmek suretiyle dava dosyası yeniden incelendi ve i in gere i görü üldü:

Davalı idarece dava konusu i lemin dayanaklarından olan Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulu toplantısının gündeminin bir gün (11/11/2013) önceden; alınan kararın ise 19/11/2013 tarihinden itibaren Tekirda Gıda Tarım ve Hayvancılık 1 Müdürlü ü'nün internet sitesi aracılı ıyla kamuoyuna duyuruldu u, oda temsilcisinin kurul toplantılarına katılma hakkı bulundu u, her ne kadar söz konusu toplantıya katılmamı larsa da oda temsilcilerinin alınan karardan daha sonra karar defterlerini inceleyerek haberdar olmasının mümkün oldu u ve konu hakkında Tekirda Valili iyle oda temsilcileri arasında defalarca bilgilendirme toplantıları yapıldı ı gerekçesiyle davada zamana ımı bulundu u ileri sürülmü se de; dava zaman a ımı süresinin dava konusu i lemlerin tebli i veya haberdar olundu u tarih itibariyle ba layaca ı, oysa ki idarece söz edilen Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulu kararının, dava konusu i lemin önceki safhalarına ili kin bir i lem olup davalı idarenin toprak koruma kurulu kararlarıyla ba lı olmadı ı, kurulun uygun bulma kararına ra men konuyu de erlendirerek uyu mazlık konusu tarım arazilerinin ba ka amaçla kullanımına izin verilmemesi ekinde aksi yönde bir karar vermesinin mümkün oldu u, dolayısıyla idarece belirtildi i gibi önceki safhalara ili kin Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulu kararından haberdar olunsa bile bunun davalı idare tarafından alınan dava konusu kararın tebli i olarak kabul edilemeyece i, öte yandan; idarece TORSAB'ın kurulu unun Tekirda 'da düzenlenen 25. Kamu, Üniversite, Sanayi birli i Bölgesel Toplantısı sırasında (03/01/2014) bizzat Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından açıklandı ı ileri sürülüyorsa da davalı idarenin itirazını dayandırdı ı " lanen Tebli " konusundaki usul ve esasların ilgili mevzuatında belirtildi i, bakanın katıldı ı bir toplantı sırasında yaptı ı açıklamalar ilanen tebli e ili kin bu usul ve esaslar arasında sayılmadı ı gibi Bilim, Sanayi ve Ticaret Bakanının kendi görev alanıyla ilgili bir konuda (TORSAB'ın kurulu una ili kin tesciller bakanlıkça tutulan defterlere yapılır) yaptı ı açıklamanın i bu davaya konu edilen "Mutlak ve özel tarım arazisi niteli indeki ta ınmazların tarımsal amaç dı na çıkarılması" yolundaki kararı alma görev ve yetkisine sahip Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlı ı'nın konuya ili kin bir açıklaması olarak kabulüne imkan bulunmadı ı, dolayısıyla meslek odası olan davacının ilgili mevzuatın verdi i görev ve yetkiler kapsamında hareketle açtı ı davada dava konusu i lemden haberdar oldu u zamana ili kin beyanlarına itibar edilmesi gerekti i kanaatiyle davalı idarenin süre a ımı itirazı yerinde görülmeyerek i in esasına geçildi.

Dava, dava dı ı Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlı ı'nın 17/12/2013 gün ve 4439 sayılı yazısıyla Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulunun uygun bulmaya ili kin 12/11/2013 gün ve 44 sayılı kararı uyarınca Tekilda li, Süleymanpa a lçesine ba lanan, 6360 sayılı

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

Kanunla mülga Karahisarlı, Nusratlı ve Ya cı Köyleri sınırları içinde kalan 426 hektarlık alanın Tekirda Merkez Organize Sanayi Bölgesi kurulması amacıyla tarım dı ı kullanımına izin verildi ini ö renen davacı tarafından, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 'nın 426 hektarlık söz konusu alanın tarım dı ı amaçla kullanımına izin verilmesine ili kin **14/11/2013 gün ve 3987 sayılı kararın iptali** istemiyle açılmış tır.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanun'unun "Kurulu " ba lıklı 4. maddesinde; "OSB'lere ait yer seçimi ... Yer Seçimi Komisyonunun yerinde yaptı ı inceleme sonucunda, varsa 1/25000 ölçekli çevre düzeni planı kararları dikkate alınarak oybirli i ile yapılır ve OSB ilan edilir. Mer'i mevzuat gere ince korunması gereken ve sanayi tesislerinin kurulmasına izin verilmeyen alanlar OSB yeri olarak incelemeye alınmaz." düzenlemesine yer verilmi tir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun'unun 1. maddesinde bu kanunun amacı; "Topra ın do al veya yapay yollarla kaybını ve niteliklerini yitirmesini engelleyerek korunmasını, geli tirilmesini ve çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak, plânlı arazi kullanımını sa layacak usûl ve esasları belirlemek" ekinde belirtildikten sonra tanımlar ba lıklı 3. maddesinin (d), (e), (f) ve (i) bentlerinde sırasıyla **Tarım Arazisi**: "Toprak, topografya ve iklimsel özellikleri tarımsal üretim için uygun olup, hâlihazırda tarımsal üretim yapılan veya yapılmaya uygun olan veya imar, ihya, ıslah edilerek tarımsal üretim yapılmaya uygun hale dönü türülebilen araziler", **Mutlak Tarım Arazisi**: "Bitkisel üretimde; topra ın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan, topografik sınırlamaları yok veya çok az olan; ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan, hâlihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elveri li olan araziler", **Özel Ürün Arazisi**: "Mutlak tarım arazileri dı ında kalan, toprak ve topografik sınırlamaları nedeniyle yöreye adapte olmu bitki türlerinin tamamının tarımının yapılamadı ı ancak özel bitkisel ürünlerin yeti tiricili i ile su ürünleri yeti tiricili inin ve avcılı mın yapılabilirdi i, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan araziler" ve **Tarım Dı ı Alanlar**: "Üzerinde toprak bulunmayan çıplak kayaları, daimi karla kaplı alanları, ırmak yataklarını, sahil kumullarını, sazlık ve bataklıkları, askeri alanları, **endüstriyel**, turizm, rekreasyon, iskân, altyapı ve **benzeri amaçlarla plânlanmı araziler**" olarak tanımlanmı , aynı Kanun'un 5. maddesinde toprak koruma kurulunun olu umuna düzenlenmi ve müteakip 6. maddede kurulun görevleri; "a) Arazi kullanılan tüm faaliyetlerde, arazinin korunması, geli tirilmesi ve verimli kullanılmasına yönelik inceleme, de erlendirme ve izleme yapmak, ortaya çıkan olumsuzlukları belirlemek, toprak korumayı ve bununla ilgili sorunları giderici önlemleri almak, geli tirmek, uygulanmasını sa lamak için görü olu turmak, b) Arazi kullanımını gerektiren tüm giri imleri yönlendirmek üzere, yerel plân veya projelerin uygulanması amacıyla takibini yapmak, c) Toprak koruma önlemlerinin yerine getirilmesi sürecini yerel ölçekte izlemek, de erlendirmek ve çözümleyici öneriler geli tirmek, hazırlanacak toprak koruma ve arazi kullanım plânları do rultusunda, yerel ölçekli yıllık i programları için görü olu turmak ve uygulamaya konulmasının takibini yapmak, ç) Ülkesel, bölgesel veya yerel ölçekli yapılan plânlar arasındaki uyumu denetlemek, d) Kanunda yer alan konularla ilgili ba vuruları almak ve ilgililere aktarmak, e) Kanunla verilen di er görevleri yapmak" ekinde sayılmış tır.

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

Yine aynı Kanun'un 12. maddesinde; "Topra ın bulundu u yerde, do al fonksiyonlarını sürdürübilmesinin sa lanması amacıyla korunması esastır." denilerek genel bir kural olu turulduktan sonra, bu kuralın istisnası olan "Tarım Arazilerinin Amaç Dı ı Kullanımı" ba lıklı 13. maddesinde; "Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri **tarımsal üretim amacı dı nda** kullanılamaz. Ancak, **alternatif alan bulunmaması** ve **Kurulun uygun görmesi** artıyla;

- a) Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar,
- b) Do al afet sonrası ortaya çıkan geçici yerle im yeri ihtiyacı,
- c) Petrol ve do al gaz arama ve i letme faaliyetleri,
- ç) İgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmı madencilik faaliyetleri,
- d) Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmı plân ve yatırımlar,
- e) Kamu yararı gözetilerek yol altyapı ve üstyapısı faaliyetlerinde bulunacak yatırımlar,

f) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımı ile ilgili yatırımları,

g) Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları,

çin bu arazilerin amaç dı ı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebilir. Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dı nda kalan tarım arazileri; toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile valilikler tarafından tarım dı ı kullanımlara tahsis edilebilir.

.....

Tarım arazilerinin korunması ve amaç dı ı kullanımına dair uygulamaların usûl ve esasları tüzükle düzenlenir." hükmü kurala ba lanmı tır.

Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Arazi Toplula tırılmasına li kin Tüzü ün 1. maddesinde tüzü ün amacı; "**Topra ın korunmasını esas alan bir yakla ımla tarım arazilerinin hangi zorunlu durumlarda amaç dı ı kullanılaca na**, tarımsal üretim gücü yüksek büyük ovaların belirlenerek korunmasına ve arazi toplula tırılması ve da ıtımı yapılmasına ili kin usul ve esasları belirlemek" olarak ifade edilmi , 4. maddesinin (1) bendinde Kamu Yararı Kararı: "Bakanlıklarca yatırım programına alınmı yatırımlar ile insan, toplum ve çevre ili kilerinde dengeyi bozucu nitelikte olmayan, ekonomik, ekolojik ve toplumsal kayıplar bakımından toplum aleyhine sonuçlar do urmayan, ki iler ve toplum yararı birlikte gözetilerek ilgili bakanlık veya açıkça yetki verilen birimler tarafından alınan kararı" ekinde tanımlanmı tır. Anılan tüzü ün "Etüt Raporlarının De erlendirilmesi" ba lıklı 7. maddesinin 1 ve 2. bentlerinde sırasıyla; "Etüt raporunda belirtilen tarım arazi sınıfları, kullanım ekileri, herhangi bir sulama ve tarımsal geli tirme projesi içerisinde yer

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

alıp almadı ma dair ilgili kurulu lardan alınacak belgeler ve arazinin di er tarımsal özellikleri esas alınarak kurul, valilik ve Bakanlıkça de erlendirilir." ve "Yapılan de erlendirme sonucunda; arazinin mutlak tarım arazisi, özel ürün arazisi, dikili tarım arazisi ve sulu tarım arazisi ile özellikleri itibariyle marjinal tarım arazisi olmakla birlikte sulama, drenaj, toprak muhafaza ve benzeri planlama veya uygulama projeleri kapsamında yer alan ve tarım dı ı maksatlı kullanımlara tahsisleri halinde proje bütünlü ünü veya çevre arazilerdeki tarımsal kullanım bütünlü ünü bozacak durumda olan araziler için valilikler tarafından tarım dı ı amaçla kullanım izni verilmez." düzenlemelerine yer verilmi tir.

Yer seçim komisyonu kararından da anla ı laca ı üzere uyu mazlık konusu 426 ha. yüzölçümlü ta inmazların 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planında "Tarım Alanı"; 1/25.000 ölçekli Tekirda ılı Çevre Düzeni Planında kısmen "Tarımsal Niteli i I. Öncelikli Korunacak Alan", kısmen de "Mera Alanı" hakim kullanım fonksiyonlarına ili kin gösterimleri ifade eden lejant i aretlemeleriyle tanımlandı ı, 1/100.000 ölçekli ÇDP'na ait plan açıklama raporunda; "...Planlama çalı maları ile belirlenmi sanayi alanları dı ma sanayi tesisi izni verilmemelidir.", "Yeni sanayi alanları açılması yerine öncelikle daha önceden planlı bo sanayi alanlarının doldurularak tarım topraklarının kullanılmaması, yüzey ve yeraltı su kaynaklarının miktar ve kalite açısından korunması,... Planda tarım alanları olarak gösterilen alanların korunması, tarım dı ı amaçla kullanımın engellenmesi, mera kanununda yer alan biçimi ile ıslahın gerçekleştirilmesi gerekmektedir" oldu u belirtilmekle birlikte, plan açıklama raporunda belirtilen bu stratejik hedef ve kararların hayata geçirilmesine yönelik tedbirler ekinde nitelendirilmesi mümkün olan 2009 yılında kabul edilen 1/100.000 ölçekli ÇDP'na ait plan notlarının 2.10.29. maddesinde; "Sanayi geli imi üst ölçek plan kararlarına uygun olan mevcut planlı sanayi alanlarıyla sınırlandırılacak ve yeni sanayi yatırım taleplerinin planlı bo sanayi alanlarında yer seçimleri te vik edilecektir." hükmüne, 2.11.3.8. maddesinde; "Organize Sanayi Bölgeleri (OSB): Mevcut da mık ve düzensiz sanayi alanlarının ortak denetim ve yönetim mekanizmasına kavu turulması ve çevreye olumsuz etkilerinin minimize edilmesi amacıyla OSB alanları olu turulabilir" hükmüne yer verilmi , 2011 yılında kabul edilen 1/25.000 ölçekli Tekirda ılı Çevre Düzeni Planına ili kin plan açıklama raporunda; "Onaylı planlar dı nda yeni sanayi alanlarına izin verilmemesi ilkesel olarak kararla tırılmı tır." ve "Mevcut planlı sanayi alanları korunarak, yeni sanayi alanları açılmayarak sanayi geli imi sınırlı tutulmaktadır." denildikten sonra bu stratejik kararlara ula maya yönelik tedbirlerin somutla tırıldı ı 1/25.000 ölçekli ÇDP'na ait plan notlarının 2.11. maddesinde; "Bu planda öngörülen 2023 yılı nüfus dengelerini ve plan bütünlü ünü bozacak münferit sanayi ve konut kullanım kararları olu turulmayacaktır." hükmü, 2.43. maddesinde; "Sanayi geli imi mevzuata ve üst ölçek plan kararlarına uygun olan mevcut planlı sanayi tesis alanlarıyla sınırlandırılacak ve yeni sanayi yatırım taleplerinin planlı bo sanayi alanlarında yer seçimleri te vik edilecektir." hükmü yer almı tır.

1/25.000 ölçekli ÇDP'nın IV.6. Yerle meler Özelinde Plan Kararları bölümünde, IV.6.1 Tekirda Merkez İlçe ba lı ı altında özetle merkez ilçe sınırlarının 108.163 ha.'lık bir alana yayıldı ı, bu alanın 20.919 ha'lık kısmının (sulu ve kuru toplam) mutlak tarım arazisi, 52.746 ha'lık kısmının özel ürün arazisi, 3781 ha'lık kısmının dikili tarım ve marjinal tarım arazisi, 3.530 ha'lık kısmının mera, 3.793 ha'lık kısmının tarım dı ı izinli alan, 23.394 ha'lık

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

kısının di er alan olarak payla tırıldı ı, Tekirda merkez ilçeye yönelik olarak 1/25.000 ölçekli plan kararları olu turulurken 1/100.000'lik üst ölçekli plan kararlarından dikkate alınması gereken hususlar arasında sanayi alanları hakkında "Tekirda ili içinde kaçak sanayi alanları kabul edilmeyecek, etaplanarak planlı sanayi alanları içine ta nıma zorunlulu u getirilecektir." hükmüne, limanlar hakkında "Tekirda limanının ek kapasitelerle geli tirilmesi önerilmektedir. Tekirda /Merkezde liman alanına katılabilecek bo alanların ve liman arkası fonksiyonların varlı ı bu geli imi kolayla tıracaktır." denildikten sonra, Tekirda Belediyesi ba lı ı altında 1/5000 ölçekli mevcut nazım imar planıyla Tekirda /Merkezin kuzeyinde henüz %5'i yapıla mı 124 ha'lık sanayi alanı olu turuldu u, 12 ha küçük sanayi alanı, 19 ha sanayi ve depolama alanı ayrıldı ı belirtildikten sonra VI.6.1.3 sayılı Plan Kararları bölümünde özetle; Tekirda /Merkez ilçenin sorunları ve potansiyeli de erlendirilerek vizyon belirlendi i, plan kararlarının da bu vizyon do rultusunda alındı ı belirtildikten sonra sorunlar arasında "ii) İçede yer alan tarım alanlarında ihtiyaçtan fazla alanda tarım dı ı kullanım izni alınmı ve bu alanların tanımsız kalmı olması" ve "iv) Tekirda Limanında liman arkası faaliyetler için alan bulunmaması dolayısıyla lojistik alan ihtiyacı" sayılmı , potansiyel avantajları arasında güçlü ula ım ba lantılarına vurgu yapıldıktan sonra "viii) l bazında öne çıkan tarımsal üretim(e)" de yer verilmi tir. Sorun ve potansiyel avantajları de erlendirildikten sonra Tekirda /Merkez ilçe için "Sahip oldu u do al ve ekonomik potansiyelleri etkin ve sürdürülebilir ekilde kullanan, kentsel hizmet ve sosyo-kültürel donanımı geli mi bir merkez olarak ilin ve lojistik merkez olarak tüm bölgenin ihtiyaçlarını kar ılayan bir hizmet kenti" ekinde bir vizyon belirlenmi , bu vizyon temel alınarak ortaya koyulan iki amaç "Temel ekonomik aktivite olarak hizmet sektörünün geli tirilmesi" ve "Do al kaynak potansiyelinden, koruma- kullanma dengesi gözetilerek, ekonomik girdi sa lanması" ekinde ifade edilmi tir. Bu amaçlara uygun hedefler arasında Tekirda için bir vizyon haline getirilen hizmet sektörüne ili kin olarak "Hizmetler sektörünün bir parçası olan lojistik hizmetlerin geli tirilmesi için bütüncül ve organize lojistik alanlar yaratılması, liman kapasitelerinin artırılarak lojistik alanlarla birlikte etkin kullanımının sa lanması, liman ile liman arkası ve lojistik alanların farklı ula ım sistemleri ile entegrasyonu", do al kaynak potansiyeli arasındaki tarıma ili kin olarak da "Tarım alanlarının ve ekolojik kaynakların korunması, etkin ve sürdürülebilir kullanımlarının sa lanması, tarım dı ı toprakların amaç dı ı kullanımının engellenmesi(ne)" yer verilmi , belirlenen bu amaç, hedef ve stratejiler do rultusunda özetle; "Tekirda /Merkez'de 180 ha konut alanı ile Barbaros Kumba sınırında 54 ha'nın liman arkası lojistik alana dönü türülmesi, mevcut planlı sanayi alanlarının korunarak, yeni sanayi alanları açılmayarak sanayi geli iminin sınırlı tutulması, plansız mevcut sanayilerin kentin kuzeyinde planlanan henüz yapıla mamı sanayi alanına yönlendirilmesi" kararla tırılmı tir.

2023 projeksiyonlarına göre Tekirda /Merkez ilçe için belirlenen hedefler (Tarım alanlarının korunması ve tarımda ürün çe itlili inin artırılması, sanayinin sınırlı tutulması, hizmet sektörünün geli tirilmesi) dikkate alındı ında sektörel da ılımda hizmet sektörünün payının %67, tarım sektörünün payının %21, sanayi sektörünün payının %12 olaca ı öngörülmektedir.

Söz konusu 1/25.000 ölçekli Tekirda li Çevre Düzeni Planının 3. Özel Hükümler kısmının, 3.1 Koruma Alanları bölümünün 3.1.2 Tarım Alanları ba lı ı altında 3.1.2.1 sayı ile

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

Tarımsal Niteli i I. Öncelikli Korunacak Alanlara, 3.2.1.5 sayı ile Mera Alanlarına yer verilmi , bölüm içinde bunlardan ba ka daha dü ük koruma derecesi ile düzenlenmi tarım alanları da sayılmı , yine aynı kısmın 3.3 Arazi Kullanım bölümünün 3.3.2 Çalı ma Alanları ba lı ı altında yer verilen 3.3.2.3 sayılı Sanayi Alanları'nın (e) bendinde; "Yeni sanayi tesisleri ancak mevcut alt ölçekli imar planlarında sanayi alanı olarak belirlenen yerlerde kurulabilir" hükmü kurala ba lanmı tır.

Yine 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planına ait plan notlarına 30/10/2012 tarihli Çevre ve ehircilik Bakanlı ı onayıyla eklenen 2.73. maddesinin ilk hali; "Ergene Havzasında 4562 sayılı OSB kanunu kapsamında ilan edilmi OSB veya IOSB alanlarında doluluk %75 oranına ula ncaya kadar; OSB alanları dı ndaki mevcut planlı sanayi alanlarında yeni sanayi yatırımlarına izin (ÇED, Ruhsat, Yapı Belgesi v.b.) verilemez. Ancak OSB ve IOSB olarak ilan edilmi alanlarda, ilgili OSB Yönetim Kurulu Ba kanlı ı tarafından OSB de talep edilen tesis için uygun büyüklükte parsellerin bulunmadı ına ili kin yazılı belgenin Bakanlı ımıza sunulması durumunda Valili in teklifi ve Bakanlı ın uygun görü ü ile mevcut planlı sanayi alanlarında yer seçimi yapılabilece i" ekindeyken, Trakya bölgesi ve Tekirda ilindeki önemli çevresel sorunlar göz önüne alınarak 21/02/2013 tarihli Bakanlık onayıyla gerçekte tirilen de i iklim ile madde metninden "Ergene havzası" ibaresi çıkarılarak, madde içeri indeki tedbir sadece Ergene Havzasıyla sınırlı olmaktan çıkarılarak, etkilerinin tüm planlama bölgesine yayılması sa lanmı tır.

Davacının 1/25.000 ölçekli Tekirda li Çevre Düzeni Planına kar ı mahkememizin E:2011/1428 sayılı esasında açtı ı davada DEÜ Ö retim Üyesi Prof.Dr. A. Emel GÖKSU, DEÜ Ö retim Üyesi Prof.Dr. Gültekin TARCAN, YTE Ö retim Üyesi Doç.Dr. Semahat ÖZDEM R, Ege Üniversitesi Ö retim Üyesi Doç.Dr. Sezai DEL BACAK ve DEÜ Ö retim Üyesi Yard.Doç.Dr. Orhan GÜNDÜZ'den olu turulan bilirki i heyetince hazırlanan rapora bakıldı nda ise özetle; yürürlükteki Tekirda l Genel Meclisi'nin 05.08.2011 tarih ve 125 sayılı kararı ve Tekirda Belediye Meclisi'nin 19.08.2011 tarih ve 308 sayılı kararı ile kabul edilen ve Tekirda Valili i'nce 22.08.2011 tarihinde onaylanan 1/25000 ölçekli Tekirda l Çevre Düzeni Planı'nından önce, Çevre ve Orman Bakanlı nca 13.07.2004 tarihinde 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi –Ergene Havzası- Çevre Düzeni Planı'nın ve 07.09.2004 tarihinde 1/25000 ölçekli Çorlu- Çerkezköy- Muratlı- Büyükkarı tıran Çevre Düzeni Planı'nın onaylandı ı; Trakya'da 3 ilin idari sınırları içerisindeki alanda hazırlanan 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi-Ergene Havzası- ÇDP ile ilgili olarak Tekirda l Özel dairesi'nin 03.05.2005 tarih 919 ve 16 sayılı kararlarıyla getirilen teklifleri sonucunda hazırlanan 1/100.000 ölçekli Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planınının 24.08.2009 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlı nca kabul edildi i; Toprak Koruma Kurulunun da 2009 tarihli ve 1/100.000 ölçekli ÇDP esas alınarak hazırlanan 2011 tarihli (halen yürürlükteki) ÇDP'nın kabulünden önce 06.06.2011 tarih ve 21. toplantısında aldı ı kararla anılan ÇDP'nın uygunlu na karar vermesini müteakip halen yürürlükte olan 1/25.000 ölçekli ÇDP'nın kabul edildi i belirtildikten sonra, Trakya bölgesi genelinde ve Tekirda ili özelinde bu planların yapılmasına neden olan çalı maların 1980'lerden sonra hız kazanan sanayile me sürecinden kaynaklanan çevresel problemlerin yol açtı ı sürdürülebilir kalkınmayı zedeleyen sorunların giderilmesine yönelik oldu u, Ergene havzasındaki çevre problemlerinin 2000'li yıllardan sonra artı göstermesi sonucu ilk olarak 2002 yılında hazırlanan TBMM Meclis Ara tırma

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

Komisyonu Raporuna konu edildi i, bölgenin raporda belirtilen sanayi kaynaklı kirlilikten kaynaklanan temel sorunlarının çözümü için 2004 tarihli 1/100.000 ölçekli ÇDP'nin yürürlü e koyuldu u, söz konusu planın hedefleri arasında "Planlama alanının do al ve kültürel de erlerini ve ekolojik dengesini koruyarak üst ölçekli plan kararlarını hayata geçirmek ve farklı sektörlerin geli me hedeflerini sürdürülebilir kalkınma ilkeleri do rultusunda sa lıklı bir çevrede geli tirmek, Planlama alanı içerisinde kalan ve do al kaynaklar ile ekolojik özellikleri açısından önem arz eden alanların koruma kullanma dengelerinin kurulmasını sa lamak, Kısıtlı ve kıymetli tarım alanlarını korumak, Düzensiz yapıla ma ve sanayile meyi önleyerek, geli meyi kontrol etmek ve yönlendirmek..." vb. gibi hususlara vurgu yapıldı ı; Toplumda artan duyarlılı ın bir sonucu olarak Çevre ve Orman Bakanlığı ı Çevre Yönetimi Genel Müdürlü ü'nce 2008 tarihli Ergene Havzası Çevre Yönetimi Master Planının hazırlandı ı, master planda "çevresel veri tabanı olu turmayı ve mevcut durumun bilimsel olarak tespitinin" hedeflendi i, bu ba lamda verimli do al kaynaklara sahip Trakya Alt Bölgesi'ndeki endüstriyel faaliyetlerin ve geli imlerin çevreye olan etkisinin incelendi i, inceleme kapsamında kirlilikler, kirlilik kaynakları ve nedenleri ara tırıldıktan sonra acil çözüm önerileri üzerinde duruldu u ve bu çözümlerin uygulanmasında gerek duyulacak teknik, organizasyonel, finansal ve yasal alanlarda atılması gereken adımların belirlenmeye çalı ıldı ı, mevcut verilere ek olarak master plan süresince havzada arazi çalı maları, anketler ve örnekleme çalı maları yapıldı ı, sonuçta bölgedeki kirlili in, stanbul sanayisinin desantrilizasyonun sonucu olarak bölgeye gelen sanayi tesisleri ve bunlara ba lı olarak artan nüfus ve çarpık kentle meden kaynaklandı ının belirlendi i, söz konusu master planın ardından yine 2008 yılında Ergene Havzası Koruma Eylem Planı hazırlanarak master planda belirtilen çevre sorunlarının giderilmesi veya en aza indirilebilmesi için kısa, orta ve uzun vadede uygulanabilecek bütüncül çözüm önerilerinin getirildi i, eylem planını amaçları do rultusunda havzanın genel durumunun bölgedeki sanayi da ılımı ve arazi kullanımını yönlerinden irdelendi i, 2009 yılında kabul edilen 1/100.000 ölçekli ÇDP ile havzada son 30 yılda ya anan plansız geli menin yarattı ı fiziki, toplumsal ve çevre sorunların irdelenmesi ve buradan çıkaracak dersler yardımıyla bölgenin genel bir planlamasının yapılmasının amaçlandı ı, ÇDP'nin temel felsefesinin do al ve yapay çevre sistemleri arasındaki çatı maların giderilmesi, insan kitleleri ile do al kaynaklar arasında sürdürülebilir bir kullanım dengesinin kurulması oldu u, bu ba lamda planda "ülkeminin önemli bir tarımsal üretim merkezi olan Trakya Alt Bölgesi'nin, verimli tarım topraklarına kentsel ve endüstriyel amaçlı kullanımının yarataca ı tehditlerin ortaya konması ve alınacak kararların genel kamu yararı gözetilerek gerçekleştirilmesinin önemi belirtilmi , bölgenin ülkesel anlamda en büyük potansiyeli olan tarımsal üretimi destekleme, tarım dı ndaki fonksiyonları da bu do rultuda düzenleyerek, küresel ölçekte önemi günden güne artan tarım sektörünü yarı abilir bir noktaya getirme hedefinin" dikkate alındı ı, buna ba lı olarak da "özellikle tarımın geli tirilmesi esas alındı ından tarıma yönelik öneriler getirilmi , kentsel merkez potansiyeli ta rıyan ilçe merkezleri, çevrelerindeki tarım ve hayvancılı a dayalı ekonomiye hizmet edecek kırsal merkezler" ekinde tasarlandı ı, dengeli ve sürdürülebilir kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlar ile ekolojik kararların bir arada dü ünülmesine imkan veren, rasyonel do al kaynak kullanımını sa lamak üzere kalkınma planları ve bölge planları temel alınarak yapılan ve ana arazi kullanım kararları ile bunlara ili kin stratejileri belirleyen 1/100.000 ölçekli plan hükümleri esas alınarak 2011

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

yılında 1/25.000 ölçekli Tekirdağ ili ÇDP'nin kabul edildiği, 1/25.000 ölçekli ÇDP'nde mevcut sanayilerin denetim altına alınması amacı güdüldüğü, bu amaçla ilgili kurum ve kuruluşlarla birliği içerisinde özel sanayi bölgelerinin (ihtisaslaşmış sanayi bölgesi, organize edilmiş sanayi bölgesi v.b) ayrılması, imara açılmış sanayi bölgelerinin bu bağlamda organize edilmesinin öngörüldüğü, sanayi alanlarının büyük bir bölümünün plansız olarak gelişmesinin ve dağınık ve organize olmayan bir şekilde yer seçmesinin doğal yapı üzerinde olumsuz etkiler yarattığı, dolayısıyla bu plansızlığın "ilin önemli bir potansiyeli olan doğal yapısı ve verimli tarım topraklarını olumsuz etkilenmesine" sebep olduğu ifade edilmiştir.

Tekirdağ iline yönelik arazi kullanım kararlarının belirlenmesinde esas alınan bu çalışmalar ve çalışmalarda ortaya koyulan sorunlar ile çözüm önerilerine ilişkin yukarıdaki açıklamalar yanında aynı bilimsel raporunda özetle; "5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununa göre arazilerin Mutlak tarım arazileri, Dikili tarım arazileri, Özel Ürün Arazileri ve Marjinal Tarım Arazileri şeklinde 4 sınıf altında incelendiği, bu sınıflardan ilk üçünün tarımsal amaçla kullanılmayacağı, ve "Tarımsal Nitelikli Korunacak Araziler" olarak değerlendirildikleri, Marjinal tarım arazilerinin ise, tarımsal bütünlük söz konusu olduğunda tarımsal amaçla çıkartılamayacağı, ancak diğer hallerde tarımsal kullanımına izin verilebileceği, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri içerisinde tarımsal bütünlüğü olan lokal marjinal arazilerin, tarımsal bütünlüğün bozulmaması için önemli tarım arazisi olarak kabul edildikleri, tarımsal kullanım izinlerinde bu araziler için hazırlanan toprak koruma projesi ile tarımsal bütünlüğü olan olumsuz etki kaldırılıyorsa izin verilebileceği, yoksa izin verilmeyeceği, özellikleri itibarıyla tarımsal bütünlüğü olmadığı için ekonomik olarak tarımsal üretim yapılamayan ve/veya tarımsal kullanılan araziler içerisinde kalması; 2 hektardan az mutlak tarım arazileri veya özel ürün arazilerinin, 0,5 hektardan az dikili tarım arazileri ve 0,3 hektardan az örtü altı tarım arazileri önemli tarım arazisi olarak kabul edilmediğinden tarımsal kullanım izinlerinde yerel önemi gözetilerek marjinal alan gibi değerlendirilebilecekleri (TÜGEM, 2008), arazi sınıflandırmasında kullanılan bir diğer derecelendirme sisteminin ise, kullanıma uygunluk sınıflandırması olduğu, uluslararası bir derecelendirme sistemi olan, Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıflandırmasının (AKK), Mülga Köylere Bakanlığı tarafından ulusal kullanıma uyarlanarak bir toprak etüt standardının geliştirildiği, "Toprak Etütleri Standart-1" olarak tanımlanan bu sisteme göre arazilerin 8 sınıfa ayrıldığı, birinci sınıf arazilerin tarımsal üretim için hiçbir sorun taşımayan araziler olduğu, diğer sınıflardaki arazilerin ise 9 tür sorundan (-Eğim, -Ortadan iddetliye kadar değişen derecede su ve rüzgar erozyonuna maruzluk veya geçmişteki erozyonun orta derecede olumsuz etkileri, -Toprak derinliği yetersizliği, -Çok ağır veya çok kaba toprak bünyesi, -Hafiften iddetliye kadar değişen tuzluluk veya sodiklik (çoraklık), -Sel veya taşkın zararı, -Farklı düzeylerde drenaj yetersizliği, -Toprak kullanma ve idaresi üzerindeki iklimsel sınırlandırmalar, -Seyrekten çok yoğun taşlılık ve kayalılık,) bir yada bir kaçını içerdikleri, bu nedenle tarımsal kullanıma uygunluklarının sınırlandırıldığı, çok sayıda sorun içeren arazilerin kullanıma uygunluklarının 7. sınıfa kadar düştüğü, sekizinci sınıf arazilerin ise sadece yaban hayatı için uygun kumul, çıplak kaya, ırmak yatağı, akarsu-göl vb su yüzeyleri olarak tanımlandığı, çevresel özellikler dikkate alınmadan planlanan sanayi ve yerleşim alanlarının inşaat ettiği araziler yönünden doğrudan, çevresinde oluşturulmak istenen ilave yerleşim, sanayi vb yapılar nedeniyle de dolaylı olarak üzere kırsal alanı baskıladıkları, **ülkemiz topraklarının ancak 1/3 lük bir**

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

bölümünde tarımsal üretim yapılabilirliği, bu durumun bir yandan tarımda amaç için **alternatif alan bolluğunu**, diğ er taraftan **tarım arazilerinin kıtlığını** gösterdiği, plansız veya kaçak yapılmaların, yapılmalar sonrası çıkan afların bazı bölgelerde tarım arazilerinin içerisinde sanayi ve yerleşim alanlarının sokulmasına neden olduğu, ülke tarım topraklarının kıtlığı ve artan nüfusun gıda gereksiniminin karşılanması yanında ülkemiz gıda egemenliğinin korunması zorunluluğ u düşünülerek, 2005 yılında 5403 sayılı "Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun" çıkarıldığı, bu tarihten önce "Tarım Arazilerinin Tarımda Kullanımına Dair Yönetmelik" ile tarım arazilerinin korunması veya tarımda amaçla kullanılmasının kontrol altında tutulmaya çalışıldığı, "Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu" ile toprağın doğal veya yapay yollarla kaybını ve niteliklerini yitirmesini engelleyerek korunmasını, geliştirilmesini ve çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak, plânlı arazi kullanımını sağlayacak usûl ve esasların belirlenmesinin amaçlandığı, yine 5403 sayılı yasada bahsedilen "tarımsal bütünlük" kavramı uyarınca mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri içerisinde tarımsal bütünlüğü olan lokal marjinal arazilerin dahi, tarımsal bütünlüğün bozulmaması için yaygın grup olan mutlak tarım arazisi olarak kabul edildiği, tarım arazilerinin korunması ve sürdürülebilir kullanımının, sadece bölgesel değil ulusal açıdan da oldukça önemli olduğu ve ulusal gıda egemenliği açısından kamu yararını oluşturduğu, bu nedenle tarım arazilerinin korunmasının tarımda kullanımlar için alternatif arazilerin düşünülmesi ile mümkün olabileceği" dair görüşler beyan edilmiştir.

Yine aynı bilirkişi raporunda özetle; 2009 yılında kabul edilen 1/100.000 ölçekli Revizyon ÇDP Açıklama Raporuna göre Trakya'da yer alan 3 il içinde en fazla nüfus gelişimi hızına sahip olan ve Ergene Havzası'nın sanayi merkezi konumundaki **Tekirdağ ilinin** (ilçeleriyle birlikte) yaklaşık **4805,5 ha** (toplam sanayi alanının yaklaşık %50'si) **planlı ama yapılmamış sanayi alanına** ve **4164 ha. mevcut sanayi alanına** sahip olduğu, bu nedenle mevcut sanayi alanlarının fonksiyonlarını sürdürmesi, planlı ama **yapılmamış sanayi alanlarının, plansız sanayilerin taşınmalarına bağlı olarak** alt ölçekli planlarda, "sanayi alanları" ya da "tarımsal nitelik kazandırılacak alan"lar olarak düzenlenmesinin öngörüldüğü, özellikle nüfus ve sanayi faaliyetlerinin yoğunluğu Tekirdağ -Muratlı-Çorlu-Çerkezköy-Marmara Ereglisi dörtgeninin, sanayi yerleşiminin en önemli odağını ve kirlilik kaynağını oluşturduğu, planla getirilen arazi kullanım kararlarına göre **Tekirdağ /Merkez**in Lojistik Alan (L), Liman Alanı, Teknik Altyapı Alanları (TA), Üniversite (Ü) içeren **Hizmet Merkezi** olarak gelişiminin kararlaştırıldığı, sanayi gelişiminin ise Çerkezköy ilçesine yönlendirildiği, dolayısıyla Tekirdağ /Merkez de Finans, Ticaret, Turizm, Eğitim, Üniversite, Kültür, Lojistik, Liman fonksiyonlarının desteklendiği, bununla il merkezi olmanın getirdiği avantajlarla hizmet fonksiyonlarında ihtisaslaşmanın sağlanmasının amaçlandığı, 2011 tarihli 1/25000 ölçekli ÇDP'nin Analitik Raporunun 217-218 sayfalarında belirtildiği üzere 1/100.000 ölçekli ÇDP'nde Tekirdağ il bütünü için 4 odak noktası önerildiği, bu odak noktalarının özetle; "1-Çerkezköy-Çorlu sanayi odağı, 2-Hayrabolu-Malkara-Saray-arköy kırsal kalkınma odağı, 3-Limanlar Bölgesi, 4-Muratlı-Tekirdağ merkez hizmet ve lojistik odağı" olarak şekillendiği" ifade edilmektedir.

Öte yandan; konuyu doğrudan etkileyebilecek 6360 sayılı Kanun'un 30/03/2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren hükümleri ile Tekirdağ ilinde büyük şehir belediyesi kurulması, ilga

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

edilen Tekirda 1 Özel daresinin yetkileri de devredilmek suretiyle ilin mülki sınırları ile aynı yetki çevresine sahip olacak ekilde Tekirda Büyük ehir Belediyesi kurulmu tur. Dolayısıyla Tekirda /Merkez'e (Yeni adıyla Süleymanpa a Belediyesi) ba lı Barbaros Beldesinde (Yeni statüsüyle mahalle) bulunan ve i letmecili i Asyaport Liman letmeleri A. . isimli özel hukuk tüzel ki ili i tarafından yapılan limana yakınlık kriteri dikkate alınmak suretiyle yer seçimi gerçekte tirilen Karahisarlı, Nusratlı ve Ya cı Köyleri arasındaki kalan 426 ha'lık Tarımsal Niteli i I. Öncelikli Korunacak Alan statüsündeki mutlak tarım arazisi vasıflı ta ınmazda kurulması planlanan Tekirda Merkez Organize Sanayi Bölgesinin (TORSAB), yine söz konusu limana hizmet verecek ekilde Tekirda Büyük ehir Belediyesinin yetki sahası içindeki her hangi bir uygun sahada kurulmasının önünde hiç bir engel bulunmadı 1, bu hususun alternatif alan de erlendirmeleri yapılırken sadece liman ile kurulacak TORSAB arasındaki mesafenin de il, il sınırları içinde sanayi alanlarının ve/veya tarımsal amaç dı 1 kullanılan arazilerin de hesaba katılmasına olanak sa layaca 1 ağıttır.

Dava dosyası incelendi inde; Tekirda /Merkez'e ba lı Barbaros Beldesinde bulunan limana yakınlı 1 sebebiyle alternatifsiz oldu u belirtilen 426 ha. yüz ölçümlü alanın 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planlarında Tarımsal Niteli i I. Öncelikli Korunacak Alan statüsünde oldu u belirtilen mutlak tarım arazisi, özel ürün arazisi ve mera vasfı ta ıdı 1, bu ta ınmazla ilgili yer seçim kararında (24/10/2013 tarihli Tekirda Merkez Organize Sanayi Bölgesi Yer Seçimi Komisyon Raporu) ta ınmazın ehir merkezine 9, limana ise 6 km. uzaklıkta oldu unun, alanın büyük kısmının Ergene havzası içinde bir kısmının da Marmara havzası içinde kaldı ının, Valili in 01/10/2013 gün ve 1714 yazısı eki gerekçe raporunda "de arjın" Marmara havzasından 3-5 metre derinlikten do al cazibe yoluyla Ergene havzasına; Ergene havzasındaki "de arjın ise OSB sınırlarındaki dere vasıtasıyla do al cazibeyle terfi edilece i, faaliyet sonucu olu an evsel nitelikte atık suların de arjınının 2872 sayılı Kanun hükümlerine uygun ekilde E rek veya Bıyıkali deresi aracılı ıyla Marmara denizine yapılabilece inin, su ihtiyacının ise baraj suyunun depolanaca 1 depolardan veya açılacak keson kuyulardan temin edilebilece i ifade edildi i, etüd raporunda ise etüd sahasının yöre ve ülkemiz açısından önemli tarım arazilerinden oldu unun, araziye yapılacak OSB ile arazinin tarımsal bütünlü ünün bozulmayaca ının dü ünüldü ünün beyan edildi i görülmü tür.

Tüm bu anlatılanlar sonucunda; kural olarak mer'i mevzuat hükümleri uyarınca korunması gereken alanların OSB kurulması amacıyla yer seçim incelemesine alınamayaca 1, ancak daha üstün bir kamu yararının gerektirmesi halinde ve üstün kamu yararına ili kin faaliyetin yürütülebilece i alternatif bir alan bulunmaması halinde korunması gereken tarım arazilerinin amaç dı 1 kullanımına izin verilebilece i anla ılmaktadır.

Somut olay bu yönüyle ele alındı ında; öncelikle Korunması I. Derecede Öncelikli tarım topra 1 üzerine OSB kurulmasıyla sa lanacak faydanın, gerek idarece hazırlanan etüd raporunda gerekse mahkememiz kayıtlarındaki E:2011/1428 sayılı dosyamızda hazırlanan bilirki i raporlarında belirtildi i üzere sadece yöre ve ülkemiz açısından gıda gereksiniminin kar ılanması yanında ülkemizin gıda egemenli ini sa laması yönleriyle önem arzeden 426 hektarlık tarım topra ının feda edilmesini gerektirecek düzeyde üstün bir kamu yararına yol açıp açmayaca 1, sonrasında OSB'nin kurulmasını sa lamak adına bu tarım topra ının yok edilmesinden ba ka bir alternatif bulunup bulunmadı 1, e er alternatifsizli e Liman ile OSB

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

arasındaki mesafenin yol açtığı dü ünülüyorsa zaten tarım dı ı amaçlarla kullanılan OSB kurmaya elveri li alanlar ile Liman arasındaki mesafede katlanılacak ula ım ve zaman maliyetlerinin korunması gereken tarım topra ının yok edilmesini zorunlu kılacak büyüklükte olup olmadı ı sorularının cevaplanması zorunlu hale gelmektedir.

Dava konusu olayda, her ne kadar uyu mazlı a konu OSB'nin katma de eri yüksek ve ileri teknoloji yatırım ve istihdamı artırıcı etkileri nedeniyle il ekonomisine katkıda bulunaca ından üstün nitelikte **kamusal yarar sa layaca ı açık ise de**, söz konusu OSB için seçilen yerin etüt raporunda Mutlak Tarım Arazisi (MT) ve Özel Ürün Arazisi (OT) olarak belirtildi i, dolayısıyla, bu yerin korunması gereken I. derecede öncelikli tarım topra ı oldu u ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 13. maddesiyle tarım arazilerinin amaç dı ı kullanımına **alternatif alan bulunmaması artıyla** imkan tanındı ı dikkate alındı ında, uyu mazlı a konu OSB'nin yer seçiminde alternatif alanın yeterli olarak ara tırılıp ara tırılmadı ının ortaya konulması gerekmektedir.

Davalı idarenin savunma dilekçesinde, alternatif alanla ilgili ara tırmanın Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulu tarafından alınan 12.11.2013 tarih ve 44 sayılı karara dayandı ının ve alternatif alanın Barbaros Beldesi'nde bulunan uluslararası limana (Asyaport) yakın konumda olması nedeniyle bulunamadı ının açıkça belirtildi i, Tekirda 1 Toprak Koruma Kurulu tarafından alınan 12.11.2013 tarih ve 44 sayılı kararın ekinde yer alan bilgi ve belgelerde de Barbaros Beldesi'nde bulunan uluslararası limana yakın konumda olması nedeniyle alternatif alan olmadı ına yer verildi i ve söz konusu alanın alternatifi olmadı ını ortaya koyan ba kaca bir bilgi ya da belgenin ibraz edilemedi i görülmektedir.

Bu durumda; gerek söz konusu OSB'ler arasında sanayi yatırımlarının yönlendirilebilece i bo alanlar olması, gerek Tekirda ilinde mevcut planlarda sanayi kullanımına ayrılmı fakat OSB içinde bulunmadı ı için sanayi yatırımlarına izin verilmeyen yapıla mamı alanların bulunması kar ısında, kurulmak istenen TORSAB'da gerçekte tirilecek sanayi yatırımlarının mevcut OSB'lerdeki bo alanlara yönlendirilip yönlendirilmeyece i yahut OSB dı ında kalan ve alt ölçekli mevcut planlarda sanayi kullanımına ayrıldı ı halde henüz yapıla mamı alanların arazi toplula tırılması suretiyle elveri li bir bölgede toplanıp OSB kurma olanakları de erlendirmeden yapılan söz konusu alternatif alan ara tırmasının eksik oldu u açıktır.

Dolayısıyla, eksik ara tırmaya dayanan ve bu yüzden Korunması I. Derecede Öncelikli tarım topra ı vasfındaki 426 ha yüzölçümlü ta ınmazın tarımsal amaç dı ı kullanımına izin verilmesi yolundaki dava konusu i lemin mevzuata ve hukuka aykırı oldu u sonucuna varılmı tır.

Açıklanan nedenlerle; Mahkememizin 24.12.2014 tarih ve E:2014/591, K:2014/1347 sayılı kararında ısrar edilmesine, dava konusu i lemin **iptaline**, a a ıda dökümü yapılan davacı tarafından kar ılanan 248,00 TL yargılama giderinin ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duru malı i lere göre belirlenen 2.590,00 TL vekalet ücretinin (bozulan kararımızda davacı lehine hükmedilen vekalet ücreti ile mükerrer olmamak kaydıyla) davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, davalı idare tarafından kar ılanan 230,00 TL yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına a a ıda dökümü yapılan davacı yanında müdahil tarafından kar ılanan 132,70-TL yargılama giderinin davalı dareden alınarak davacı yanında

T.C.
TEK RDA
1. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2019/1281

KARAR NO : 2020/474

müdahile verilmesine, davalı yanında müdahil tarafından kar ılanan 446,40 TL müdahil yargılama giderinin davalı yanında müdahil üzerinde bırakılmasına, artan posta avansının karar kesinle tikten sonra Mahkememizce yatıran taraflara iadesine, kararın tebli ini izleyen günden itibaren **30** (otuz) gün içinde Damı tay dari Dava Daireleri Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere 27/02/2020 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan	Üye	Üye
TÜRKER KARAVA ZO LU	MELEK ÇOKYAMAN	RUKET ÖZDEM R
107223	195056	195169

YARGILAMA G DERLER (DAVACI) :

Ba vurma Harcı	: 25,20 TL
Karar Harcı	: 25,20 TL
Y.D. Harcı	: 41,50 TL
Vekalet Harcı	: 3,80 TL
Posta Gideri	: 152,30 TL

TOPLAM : 248,00 TL

YARGILAMA G DERLER (DAVALI) :

Posta Gideri	: 230,00 TL

TOPLAM : 230,00 TL

MÜDAH L HÜSEY N ORHAN YARGILAMA G DERLER (DAVACI YANINDA) :

Ba vurma Harcı	: 25,20 TL
Y.D. Harcı	: 41,50 TL
Posta Gideri	: 66,00 TL

TOPLAM : 132,70 TL

MÜDAH L TEK RDA VAL L (YATIRIM ZLEME VE

KOORD NASYON BA KANLI I) YARGILAMA G DERLER (DAVALI YANINDA):

Ba vurma Harcı	: 25,20 TL
Vekalet Harcı	: 3,80 TL
Temyiz Yoluna Ba vurma Harcı	: 136,00 TL
Temyiz Karar Harcı	: 57,60 TL
Posta Gideri	: 111,90 TL

TOPLAM : 446,40 TL